

[Stinus]

fordrer jeg på det radikale venstres vegne alle partier til at være med til.

EFs overskudslagre må naturligvis indgå i diskussionen, om ikke af andre grunde, så fordi de forståeligt nok udgør en torn i øjet på mange mennesker, som ikke forstår, at disse lagre ikke umiddelbart og fuldt ud kan udnyttes til afhjælpning af sultsituationen i Afrika. Udenrigsministeren har ved flere lejligheder forsøgt at forklare, hvorfor det forholder sig sådan, men jeg tror nok, vi må konstatere, at udenrigsministerens pædagogiske evner her kommer til kort, først og fremmest fordi der ligger noget psykologisk i dette: det forekommer umiddelbart meningsløst, at vi i EF har overskudsbjerg af mad, mens andre mennesker dør af sult. Udenrigsministeren har forklaret, at disse madbjerg repræsenterer værdier, som er bogført i det store EF-regnskab, og at de derfor, hvis de skal anvendes f.eks. i Afrika, skal betales af nogle, nemlig af EF-landenes skatteborgere eller eventuelt af Danmarks alene. EF opkøber jo landbrugsvarer som en social foranstaltning for EFs egne landmænd, men det er og bliver nok svært for almindelige mennesker at forstå, at EF så ikke bagefter kan forære disse landbrugsvarer bort, når der er behov for det.

Det radikale venstre har allerede tidligere tilkendegivet, at vi er parat til at bevilge penge til at købe korn fra overskudslagrene og til betaling af transport og distribution af kornet. Vi er klar over, at netop udgifter til transport og distribution beløber sig til meget store summer, men hvis Danmark har råd til sammen med de øvrige EF-lande at føre en landbrugspolitik, som medfører den store overskudsproduktion, som igen giver sig udslag i de store overskudslagre, har vi også råd til at bruge mange penge på at afhjælpe nøden i Afrika.

Der tales om en dramatisk forværring af sultsituationen i Afrika, og der er blevet talt om tørken. For næsten et år siden forudsagde FNs generalsekretær og adskillige af de hjælpeorganisationer, som gennem mange år har arbejdet i Afrika, nøjagtig den situation, vi nu oplever. Men appellerne, som, hvis de var blevet fulgt, kunne have reddet mange menneskeliv, blev ikke hørt. Regeringerne hørte dem ikke, og nyhedsmedierne opfangede dem heller ikke dengang. Jeg husker ellers, at Jørgen Thorgaard – for et halvt år

siden, tror jeg – i en TV-udsendelse gjorde et forsøg i den retning, men først da de europæiske fjernsyns nyhedsudsendelser tog spørgsmålet op i sidste måned og bragte nogle uhyggelige billeder af sultende og døende børn, blev der slået storalarm – og tak for det! Men det burde have været muligt at få alarmen til at lyde før. At den ikke gjorde det, har i løbet af det sidste år kostet hundredtusinder livet.

Tørken får skylden for det, vi nu oplever, men tørken har altid været en del af livet i store dele af Afrika. Det, vi nu oplever, er ændringer i de afrikanske samfund, som medfører, at de svageste grupper, de fattige og først og fremmest børnene, ikke længere er stærke nok til at stå imod naturens hårdhed. I mange afrikanske lande er fødevarerproduktionen i årevis gået tilbage, både direkte og i forhold til det stigende befolkningstal. I f.eks. Mali oplevede man under den sidste store tørkekatastrofe, at fødevarerproduktionen fejlede, samtidig med at bomuldsproduktionen firdobledes og jordnødderproduktionen steg med 70 pct. I Burkina Faso, som også lider af fødevarer mangel på grund af tørke, er bomuldshøsten steget fra 2.000 t pr. år i 1960, da landet blev selvstændigt under navnet Øvre Volta, til 75.000 t i år. Der kunne nævnes talrige andre eksempler på denne udvikling. Afgrøder, som kan eksporteres, øges på bekostning af den fødevarerproduktion, som skal holde landenes befolkninger i live.

Ifølge tidsskriftet *African Business* fra juni i år forventede Zimbabwes bomuldsproducenter en rekordhøst af bomuld på 241.000 t, mens landet samtidig for første gang må importere korn. Tchad, hvor både tørke og krig har bidraget til fødevarer mangel, har også haft en rekordstor bomuldshøst. En grund til dette er naturligvis, at bomuld i højere grad end mange fødevarer afgrøder kan modstå tørke, men en anden og nok så afgørende grund er, at bomuldsprisen er steget 10 pct. pr. år i de senere år og dermed direkte har opmuntret 2 millioner jordbrugere i Tchad til at ophøre med dyrkning af hirse og durra, som de og deres landsmænd i bogstaveligste forstand skal leve af, og i stedet dyrke bomuld. I Kenya er der aldrig dyrket så meget kaffe som i år, og samtidig er der ikke dyrket majs nok.